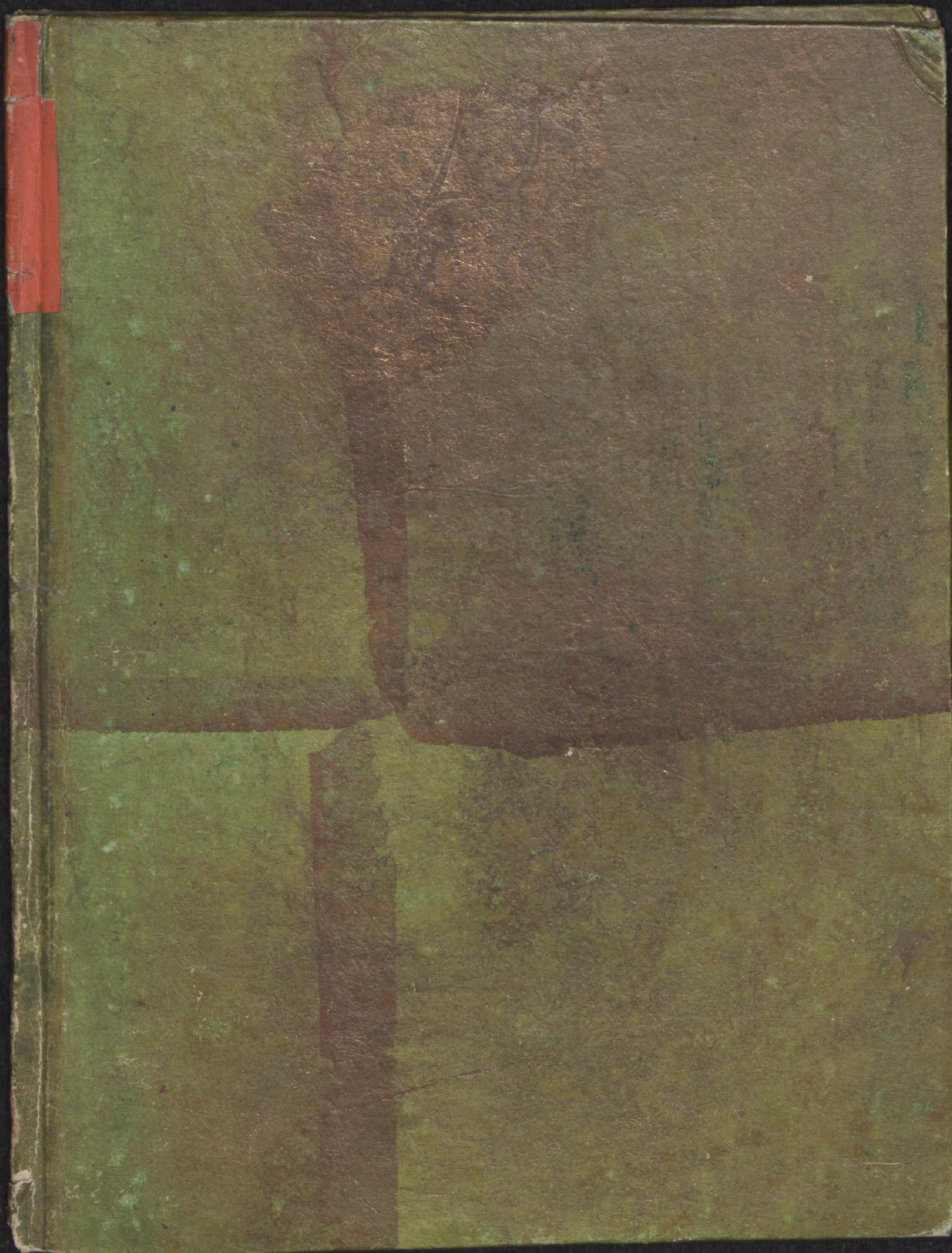
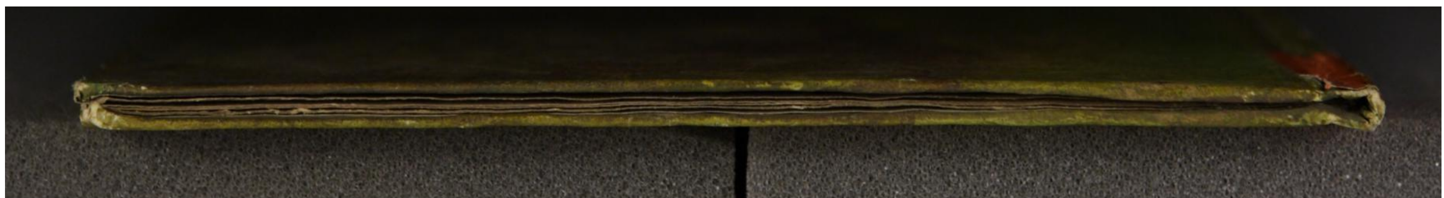
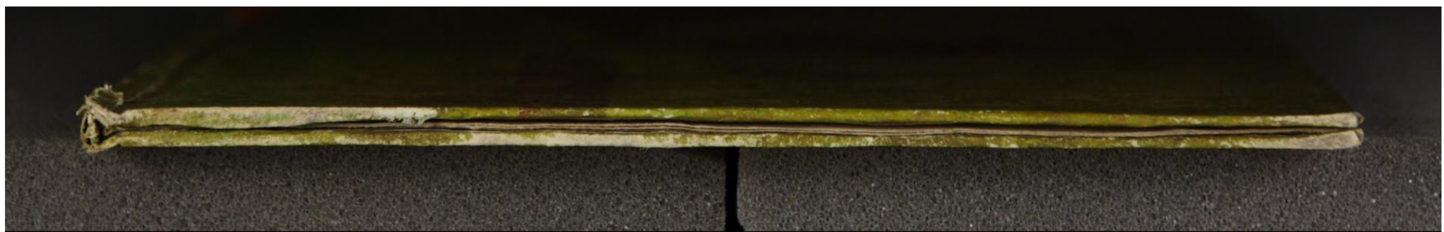

KRAG. Theses ex Aristotele. 150

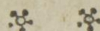

BIBLIOTHECA REGIA
HAFNIENSIS

THESES EX QVARTO ET QVINTO CAPITIBVS PRIMI LIBRI PHYSICOrum Aristotelis desumptæ: Quæ disputabuntur ad diem VI. Octobris in Domo Valchendorphiana Sedecim Studiosorum habitationi donata & dicata.

Præside
ANDREA KRAGIO RIPENSI.
Respondente
NICOLAO PASCHASIO CIMBRO

HAFNIÆ,
Excudebat Matthias Vinitor.
CIↃ. IↃ. XCI.

THESIS I.

ABsoluta disputatione suscepta contra Philosophos unicum principium immobile finitum aut infinitum statuentes: eorum similiter sententia impugnanda erat, qui unum principium agnoverunt sed mobile.

II.

Hujus sententiæ professores in diversas sunt distracti partes. Quidam agnoscunt subjectum principium: & id unum trium elementorum: aut aliud quiddam quod igne esset densius, aëre tenuius: unde cœtera raritate & densitate, exuperantia & defectu gignerentur: tanquam duobus in uno subjecto contrariis. Alii in uno principio suo mobili confusionem & mixtionem quandam agnouerunt, & per separationem omnium rerum generationem induxerunt: ut Anaximander, Empedocles, Anaxagoras.

III.

Missis omnibus hujus primæ sententiæ defensoribus: præterito Anaximandro & Empedocle, solus petitur Anaxagoras, & unà ratio qua adductus ad hoc principium ædificandum.

IV.

Ratio sumitur ex communi Philosophorum sententia, quam hoc pacto concludit. Ex nihilo nihil fit:

Ergo Omnia insunt in elemento confuso.

Testimonium Philosophorum in antecedente expressum, confirmatur ex doctrina causarum & effectorum. Siquidem quicquid oritur & fit, illud necesse est fieri aut ex re existente aut non existente. Ex re non existente cùm nihil fieri possit: ne-

cesse

THESIS I. II. III.

CUm propter unicum principium mobile Philosophi varii accusentur, nominatis solummodo Anaximandro, Anaxagora, Empedocle, agnoscentibus illud ex confusis & mixtis partibus constitutum: & solus postea Anaxagoras poni in judicis sententia cogatur: dubio procul conqueretur sibi injuriam fieri, & Aristotelis in se oppugnando libertatem non carere suspicione. Præsertim cùm Anaximander videatur per generationem rerum nihil aliud intellexisse quàm alterationem & contrariorum ex uno principio separationem. Empedocles etjam hanc concordiam in quattuor suis elementis & in rerum compositione admittit, & discordiam in resolutione & corruptione. Et propterea eorum sententias à veritate magis alienas esse: quod etjam sequenti disputatione patefacere conabitur: si modò verum sit ipsius Aristotelis testimonium, quòd Anaxagoras unicum saltem & id finitum principium posuit. Cap. IV.

IV.

Hac ratione adductum arbitratur Anaxagoram fuisse ut statueret unicum illud principium rerum omnium, cujus priùs mentionem fecit Aristoteles. Verùm hanc rationem cùm Aristoteles specialibus quibusdam argumentis impugnet, nec hæc ratio apud Anaxagoram usþiam legatur, aut in vita ejus reperiatur: non videtur

 operæ

cesse est illud ex existente re fieri, & omnia fieri ex omnibus: etsi propter parvitatem sub sensus nostros non cadant, nec priùs animaduertebantur antequam partes numero & viribus potentiores dominium acceperunt.

V.

Anaxagoræ principium unicum impugnaturus Aristoteles, infinitatem quam in eo repperit oppugnat.

Infinita magnitudine & specie non possunt animo comprehendi:

Anaxagoræ principium confusum est infinitum partium multitudine & specie. Ergo &c.

Et per secundam consequentiam nec etjam quicquam ex hoc principio unico compositum cognoscitur. Quia tum demum compositum cognoscitur, quando partes intelliguntur.

VI.

Eadem infinitas syllogismo impugnatur sumpto à natura totius & partium.

Si totum non potest in infinitum augeri & diminui, nec etjam partes:

At totum non potest: Ergo &c.

Propositio confirmatur: quia eadem est ratio totius & partium. Assumptio negatiuè (tanquam per se nota) ponitur: quòd cuilibet rei sua sit præfinita quantitas.

VII.

In eadem lucta contra principium Anaxagoræ unicum confu-

prior sententia corruit. Siquidem idem sibiipsi non potest esse contrarium. Nec etjam quisquam Physicorum rarum aut densum, solidum aut vacuum principia agnouit, sed adjumenta secunda.

XI.

Syllogismus hic qui ad figuram secundam formatus videtur, mirabilem aut ferè nullam habet connexionem. Nam ex puris constat affirmatiuis: Et subjectum propositionis vitiosè de subjecto Assumptionis in complexione prædicatur.

XII.

Quæ hîc confirmatur Experientiæ Testimonio sententia, etjam ipsius Experientiæ Testimonio contrario & veriori refutabitur: quod exempla allata satis euidenter conuincent. Nulla enim contrarietatis patietur ratio verè dici ex nigro fieri album: Siquidem contraria se inuicem expellunt, & ita inter se pugnant, ut in nullo subjecto simul inesse poßint: sed uno adueniente cedit alterum, tanquam vi potentioris hostis expulsum. Nullo itaq; pacto hosti materiam suggerit, aut ejus causa est efficiens. Eadem etjam ratio est reliquorum exemplorum, tam in simplicibus quàm in compositis. Non enim ex priuatione aliquid fit, sed ex re existente. Misera etjàm materiæ sors erit: quæ quia quo cum pugnet non habet, à numero principiorum & causarum prohibebitur.

Nec

Musicus autem ex immusico fit. Deinde exemplo corruptionis. Album corrumpitur in nigrum, aut in ejus medium aliquod. Et musicus corrumpitur in non musicum, aut in ejus medium. Eadem est ratio rerum aliarum, & earum etjam quæ compositæ sunt: quod tamen non est tam manifestum, quia hîc contrariæ affectiones nominibus carent. Hæ etjam oriuntur è contrariis & in contraria corrumpuntur: ut earum exemplis demonstrare licet.

XIII.

Repetitur Testimonium Philosophorum, per quod capitis hujus initio extructa fuit principiorum contrarietas. Verùm diuersitatem in sententiis horum Philosophorum repperit. Nam quidam principia priora: quidam posteriora eadem constituerunt: quidam sensui notiora, quidam intellectui &c. Ex omnium nihilominus sententiis infertur principia esse contraria: quod demonstrasse oportuit.

Nec etiam locum hîc habebit interpretum subterfugium: qui ex contrario interpretantur post contrarium. Cùm hîc de principiis sermo sit, ex quibus res componantur, non de rerum ordine, quæ priores posterioresúe sint à natura factæ.

XIII.

Si argumentum hoc, emendicatum videlicet suffragium Philosophorum, firmum & constans in prima acie fuisset, temere hîc ejus auxilium imploraretur. Cùm, etjam ipso Aristotele teste, ejusdem rei repetitio, præterquam quòd inutilis est, nauseam lectori parit, & auditori bilem commouet.

VERITAS ODIVM PARIT.

